

PRIKAZ INOSTRANOG ČLANKA

TRI DECENIJE POSTOJANJA SIDE

Životni vek obolelih od side i zaraženih virusom humane imunodeficijencije (HIV), odnosno ljudi oslabljenog imuno-sistema, danas je duži nego ranije. Ali obolelima predstoji dug put do potpunog izlječenja – dok se ne otkrije pravi lek. U junu 2011. navršilo se 30 godina otkako je, juna 1981, objavljen novinski članak o nekolicini homoseksualaca u Los Anđelesu koji su preminuli od upale pluća, a prateći uzrok bio je oslabljeni imunološki sistem. U protekle tri decenije beleži se oko 30 miliona smrtnih slučajeva prouzrokovanih tom bolešću, dok je više od 60 miliona pacijenata inficirano HIV-om. Napredak medicine doprineo je da oboljenje više ne bude smrtonosno kao nekad.

Polise u borbi protiv HIV-a

Navršilo se i deset godina otkako se u Velikoj Britaniji pojavila prva polisa životnog osiguranja za HIV pozitivne osobe. Ta vrsta polisa danas je dostupnija i pristupačnija nego ranije.

Sju Klark, preuzimač rizika u ogranku „Kiln Life 308“ osiguravača „Lojd“, kaže da se pacijenti sa HIV-om danas bolje leče zahvaljujući medicinskim istraživanjima. Rizici koji podrazumevaju potencijalne načine za inficiranje tim virusom uvršćeni su u hronična stanja i danas ih je lakše pokriti osiguravajućom polisom.

Što se o HIV-u i sidi više zna, to se više ruše predrasude o njima. Virus je najpre etiketiran kao „oboljenje homoseksualaca“. Ubrzo je, međutim, utvrđeno da se preko krvi može prenositi različitim putevima. Na primer, inficirana majka može ga preneti novorođenčetu. Značajan napredak u istraživanju HIV-a odigrao se 1983, sa otkrićem ljudskog imunodeficijentnog virusa, a godine 1984. dokazano je da taj virus uzrokuje sidu. Prvi lek uveden je u praksu 1987. i od tada se stalno koristi. Širom sveta brojni naučnici danas proučavaju HIV, razvijaju razne terapije, testiraju nove lekove i istražuju mogućnosti pronalaska novih delotvornih vakcina.

Početakom 80-tih, obolelima od HIV-a lekari su davali prognozu da će živeti još nekoliko meseci. Danas se može očekivati da 20-godišnjak kome je tek ustanovljeno da je zaražen živi barem 50 godina – ako se podvrgne novom antivirusnom lekarskom tretmanu.

Uspešnim lečenjem može se pomoći u smanjenju rizika od prenošenja virusa sa inficiranog na druge ljude. Nova istraživanja neophodna su bez obzira na vidan napredak medicine. Na primer, 2009. godine HIV-om je inficirano 2,6 miliona ljudi, a umrlo je 1,8 miliona. Više od 90 odsto tih slučajeva zabeleženo je u zemljama u razvoju, a dve trećine u podsaharskoj Africi. Procenjuje se da se svakodnevno oko 7.000 ljudi inficira virusom HIV-a.

Cilj: smanjenje razmera infekcije

Svetski politički lideri zalažu se da se do 2015. godine smanji broj dece zaražene HIV-om. O tom pitanju bilo je reči i u Savetu generalne skupštine Ujedinjenih nacija. U narednih pet godina prioritetni zadaci su da se smanji seksualna transmisija HIV-a i prepolovi broj inficiranih kod ljudi koji uzimaju drogu. Ciljevi su izneti u skupštinskoj deklaraciji, gde je naglašeno da je strategija za suzbijanje virusa, neadekvatno, fokusirana samo na populaciju visokog rizika.

Džozef Dejs, predsednik Skupštine, kao i članovi Saveta UN, zaključili su da je HIV jedan od najvećih izazova našeg vremena i predložili da im je konačan cilj svet bez side.

Osiguranje od HIV-a

Jedan od „Lojdrovih“ ogranaka „Kiln“ pre deset godina bio je jedan od prvih osiguravača koji je pružao uslugu osiguranja inficiranima HIV-om. To je bio ogroman doprinos lečenju HIV pozitivnih, jer im je, pored ostalog, omogućavao da dobiju kredite i druge finansijske pozajmice.

Dugoročnim statističkim proračunima o broju inficiranih može se dobiti preciznija slika svakodnevne prakse, da bi se adekvatno sagledali i rizici u polisama osiguranja. Da bi bolje razumeo i procenio rizik, „Kiln“ je sarađivao s medicinskim savetnicima u Holandiji i pozivao se na ispitivanja i statistiku saveznih država SAD i Južne Afrike.

S obzirom na to da su se lekovi protiv virusa s vremenom razvijali i postali delotvorniji, danas se primenjuju različite vrste lečenja u skladu s dinamikom razvoja oboljenja. Deceniju posle prve „Kilnove“ ponude polisa životnih osiguranja za HIV pozitivne osobe, ti osiguranici mogu se osigurati na rok do deset godina, pod uslovom da medicinski nalazi pokazuju da se bolest drži pod kontrolom. Ta vrsta polisa, uz višu cenu, može da uključi i ekstrapremiju pokrića u slučaju iznenadne smrti. Njome se obezbeđuje pokriće od 10.000 do 25.000 britanskih funti.

Izvor:

<http://www.lloyds.com/news-and-insight/news-and-features/health/health-2011/30-years-of-aids>

*Prevela i priredila: **Ana V. Vodinelić, M. A.***